

Familie- og kulturkomiteen
Stortinget
0026 Oslo

Deres referanse

Vår referanse
15/00434-31

Vår dato
12.10.2016

FOs innspill til familie- og kulturkomiteen - statsbudsjettet 2017

Fellesorganisasjonen (FO) er fagforeningen og profesjonsforbundet for 27.000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere. Mange av disse arbeider med barn, unge og familier.

FO vil gi innspill på kapitlene: 231 Barnehager, 844 Kontantstøtte, 845 Barnetrygd, 846 Familie- og oppveksttiltak, 853 Fylkesnemndene, 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet, 855 Statlig forvaltning av barnevernet, 856 Barnevernets omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere, 871 Likestilling og ikke-diskriminering, 2530 Foreldrepenger.

Kommunalt barnevern

FO mener kommunalt barnevern fortsatt er underfinansiert. I statsbudsjettet videreføres kun tidligere øremerkede midler til stillinger i barneverntjenesten. Dette er ikke tilstrekkelig sett i lys av økte oppgaver, flere barn som trenger hjelp, regjeringens ambisjoner for et barnevern på barns premisser, samt behovet for å styrke ettervernsarbeidet.

Tall fra SSB viser at selv om det er blitt flere ansatte i kommunalt barnevern under dagens regjering har de ansatte fortsatt ansvar for like mange barn som i 2013. Den rødgrønne regjeringen sørget for at de fleste saksbehandlere i barneverntjenesten fikk ansvar for færre barn gjennom sitt barnevernsløft. Dette barnevernsløftet er kun opprettholdt takket være KrF og Venstre, fordi de i statsbudsjettene de siste årene har fått gjennomslag for fortsatt opptrapping av øremerkede midler til flere stillinger barneverntjenesten.

I statsbudsjettet vises det til at saksbehandlere i barnevernet har ansvar for 10 barn med tiltak. Tiltaksarbeidet er imidlertid bare en del av arbeidet i barneverntjenesten. I tillegg skal saksbehandlerne både vurdere og avklare bekymringsmeldinger, og gjennomføre undersøkelser. I 2015 ble det meldt 54396 bekymringer om 48329 barn og det ble arbeidet med over 55000 undersøkelser i løpet av året. SSB sin statistikk har ikke tall kun for årsverk med saksbehandlingsstillinger, men har slått sammen saksbehandlings- og administrasjonsstillinger. Hvor mange barn den enkelte saksbehandler i barneverntjenesten har ansvaret for er derfor uklart. Men ut fra statistikken vet vi at saksbehandlere i snitt i 2015 hadde ansvar for minst 20 barn med tiltak eller undersøkelse, og at det viktige arbeidet med bekymringsmeldingene ikke er inkludert i denne beregningen.

Regjeringen vil gjennom sin barnevernreform gi mer ansvar til kommunene, og har varslet at de vil komme med et forslag om ny ansvarsdeling i en proposisjon våren 2017. Denne reformen skal også være en kvalitetsreform, og de har derfor bevilget 20 millioner til kompetanseutviklende tiltak. FO har understreket flere ganger at om regjeringen vil lykkes med denne kvalitets- og strukturreformen er det helt nødvendig å også øremerke flere midler til økt bemanning.

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
02380

Telefaks:
94 76 20 18

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Bankgiro kontigent:
9001.08.71394

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

FO mener at god nok bemanning i barneverntjenesten er en avgjørende faktor for å sikre et faglig forsvarlig barnevern. Det må settes et maksantall for hvor mange barn en kontaktperson kan ha ansvar for. FO og Fagforbundet er enige om at en saksbehandler ikke skal ha ansvar for flere enn mellom 9 og 15 barn. I lys av at regjeringen vil foreslå en bemanningsnorm for barnehager mener vi det også vil være naturlig med en bemanningsnorm for kommunalt barnevern. En slik norm vil være tett knyttet til barnevernlovens forsvarlighetskrav, og bør tas inn i lov og/eller forskrift. FO anbefaler:

- **En reell økning av øremerkede midler på 250 millioner kroner til barneverntjenesten, samt en flerårig opptrappingsplan for det kommunale barnevernet (854)**
- **Minst 50 millioner kroner til kompetanse- og kvalitetsutviklingsarbeid, og internkontroll (854)**
- **Iverksette en forsøksordning med en bemannings- og kompetansenorm hvor kontaktperson har ansvar for mellom 9 og 15 barn (854)**

Fylkesnemndene

I utkast til Norges femte og sjette rapport til FNs barnekomité¹ vises det til en gjennomsnittlig saksbehandlingstid for barnevernssaker på 77 dager i fylkesnemnda. Ventetid for behandling av barnevernssaker i fylkesnemnda er fortsatt for lang, og barns liv blir satt på vent i måneder. Det er helt nødvendig å styrke kapasiteten og få ned saksbehandlingstiden gjennom økte ressurser til fylkesnemndene. FO anbefaler:

- **Øke bevilgningen med 20 millioner kroner (853)**

Statlig barnevern

FO mener det er bra at statlig barnevern blir styrket. Vi stiller imidlertid spørsmål ved regjeringens uttalte ønske om at midlene skal gå til ytterligere privatisering av barnevernet. Ca 50 % av institusjonene i barnevernet er drevet av private, og andelen bør ikke øke ytterligere. Å ivareta særlig utsatte barns trygghet og utvikling er et offentlig ansvar. Det er de offentlige tjenestene som må bygges ut, samtidig som man ivaretar de ideelle organisasjonene. I alle deler av barnevernet er ressursknapphet et stadig tilbakevendende tema. Det må derfor utformes og vedtas regler begrenser selskapenes profitt slik at vi kan forhindre at det tjenes svært gode penger på barn i barnevernet. FO anbefaler:

- **Et variert, differensiert og tilgjengelig tiltaksbarnevern forutsetter statlig grunnkapasitet hvor over halvparten av institusjonene må være driftet i offentlig regi (855)**

Enslige mindreårige

Alle enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger skal være barnevernets ansvar, og alt arbeid med barna må hjemles i barnevernloven. FO er ikke enig i at ansvaret for refusjonsordningene for bosetting av enslige mindreårige flyktninger overføres til justisdepartementet. Vi mener det sendes et sterkt politisk signal om at enslige mindreårige flyktninger ikke er barn på lik linje med andre barn når man flytter ansvaret for disse barna vekk fra barneministeren. FO anbefaler:

- **Barnevernet må få ansvar for alle enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, og omsorgssentre må driftes gjennom budsjettposten for statlig barnevern (855 & 856)**

Likestilling

FO er skuffet over regjeringens likestillingspolitikk. Vi mener at få iverksatte likestillingstiltak ikke skyldes mangel på forskning eller kunnskap om hva som skal til for å bedre

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---utkast-til-norges-femte-og-sjette-rapport-til-fns-barnekomite/id2504933/>

likestillingssituasjonen. Vi er bekymret for regjeringens manglende satsning på tiltak for å motvirke strukturelle årsaker til likestilling, og at manglende likestilling dermed blir den enkeltes ansvar. FO anbefaler:

- **Avvikle kontantstøtten (844)**
- **Utvide foreldrepermisjonen gradvis med 10 nye uker som deles likt mellom foreldrene, og tas ut som kortere arbeidsdag/arbeidsuke for mykere overgang til barnehage. Dagens foreldrepenger deles i tre med mødre- og fedrekvote på 15 uker og fellesperiode på 16 uker. Mors tre uker før termin holdes utenfor som i dag (2530)**
- **Øke støtten til likestillings- og ikke diskrimineringsarbeid til 82 mill. (2013-nivå) for å (871):**
 - **Styrke likestillingsfokus i barnehage, skole og SFO**
 - **Øke støtten til organisasjoner på likestillingsfeltet**
 - **Bevilge til etablering av regionalt apparat for gjennomføring av likestillingspolitikk**
 - **Styrke trepartssamarbeidet for likestilling i arbeidslivet**

Barnehager

I dag går nesten alle barn i barnehage. FO mener det i et forebyggingsperspektiv er viktig å satse på tverrfaglig kompetanse også på barn og unges oppvekstarenaer. Vi mener at grunnstammen i barnehagen skal være barnehagelærere, men samtidig mener vi det er behov for tverrfaglighet og FOs yrkesgrupper i barnehagen. Kompetansen våre profesjoner har er et nødvendig bidrag for å sikre at sårbare og utsatte barn tidligst mulig blir identifisert og får hjelp de har krav. FO anbefaler:

- **Innføring av gratis kjernetid i alle barnehager (231)**
- **Løpende opptak i barnehage (231)**
- **Satse på flerfaglighet, og ansette barnevernspedagoger og vernepleiere i barnehage (231)**
- **Økt tilskudd til forskning på bruk av sosialfaglig kompetanse i skole og barnehage (231)**

Barn i fattige familier

Det er godt dokumentert at barn som lever i fattigdom eller lavinntektsfamilier har dårligere livssjanser enn andre barn. Det finnes ikke fattige barn uten fattige foreldre. Fattigdom er et strukturelt problem som ikke kan avskaffes ved kun å sette inn tiltak på individnivå.

Regjeringens strategi for tiltak rettet inn mot barn i fattige familier synes imidlertid å være innrettet slik. FO vil understreke at bekjempelse av fattigdom også forutsetter en aktiv omfordelingspolitikk og bredspektrede, universelle, tiltak. FO anbefaler:

- **En prisjustering til 2017 nivå² for barnetrygd (fra 970 kr til ca 1500 kr i mnd) og småbarnstillegg for enslige forsørgere (fra 660 kr til ca 980 kr i mnd) (845)**
- **Gratis barnehage, minimum gratis kjernetid for alle 4 -5 åringer (231)**
- **Kommunale oppvekstplaner må spesifikt tematisere barn i fattige familier (846)**

Med vennlig hilsen

Sign

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Sign

Tonje Wejden
Rådgiver

² Vil koste vel 5 milliarder